

Sygn. akt I ACa 1724/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Ochalska - Gola

Sędziowie: SA Krystyna Golinowska

SA Anna Beniak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **Prokura Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.**

przeciwko **J. M.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 18 października 2016 r. sygn. akt II C 553/16

I. zmienia zaskarżony wyrok na następujący:

1. zasądza od J. M. na rzecz Prokura Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.:

a) kwotę 158.945,42 (sto pięćdziesiąt osiem tysięcy dziewięćset czterdzieści pięć 42/100) zł z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności J. M. do nieruchomości położonej w Z., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

b) kwotę 2.887,50 (dwa tysiące osiemset osiemdziesiąt siedem 50/100 gr) zł tytułem zwrotu części kosztów procesu;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. przyznaje adw. W. S. wynagrodzenie

za świadczenie powódce nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w kwocie

4.428 (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem) zł brutto i nakazuje

wypłacenie tej kwoty przez Sąd Okręgowy w Łodzi;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od J. M. na rzecz Prokura Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. kwotę 6.193,50 (sześć tysięcy sto dziewięćdziesiąt trzy 50/100 gr) zł tytułem zwrotu części kosztów postępowania apelacyjnego;

IV. przyznaje adw. W. S. wynagrodzenie za świadczenie powódce nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, w kwocie 3.321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) zł brutto i nakazuje wypłacenie tej kwoty przez Sąd Okręgowy w Łodzi.

Sygn. akt I ACa 1724/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 października 2016 roku wydanym w sprawie z powództwa Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. przeciwko J. M. o zapłatę, Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił powództwo (pkt 1) oraz zasądził od Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. na rzecz J. M. kwotę 8.856 złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu (pkt 2).

Powyższy wyrok został wydany w oparciu o następujące ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne, a z których wynika, że w dniu 24 kwietnia 2009 roku J. M. zawarła z (...) Bank S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu hipotecznego oznaczoną numerem (...) na kwotę 94.286,75 złotych. Kredyt zabezpieczono hipoteką zwykłą kaucyjną na nieruchomości położonej w Z. przy ulicy (...), blok nr 5, lokal nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą nr (...). Warunki spłaty kredytu określała umowa.

Pismem z dnia 16 lipca 2010 roku kredytodawca wypowiedział umowę, wobec braku spłat rat kredytu przez pozwaną. Wobec dokonanego wypowiedzenia zobowiązanie w całości stało się wymagalne.

W dniu 17 listopada 2010 roku (...) Bank SA w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny oznaczony nr (...). Na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego na zobowiązanie pozwanej składały się;

- należność główna w kwocie 94.063,05 złotych;
- odsetki umowne w wysokości 9,41% rocznie za okres korzystania z kapitału od dnia 29 kwietnia 2009 roku do dnia 29 sierpnia 2010 roku w wysokości 6.672,04 złotych;
- odsetki za opóźnienie od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 18,82% rocznie od dnia 1 grudnia 2009 roku do dnia 17 listopada 2010 roku w wysokości 3.845,32 złotych;
- opłaty i prowizje w wysokości 443,64 złotych.

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie oznaczonej sygn. akt I Co 5675/10, Sąd Rejonowy w Zgierzu nadał wyżej wskazanemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności.

W dniu 31 marca 2014 roku została zawarta pomiędzy G. Noble Bank SA z siedzibą w W. a Prokurą Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą we W. umowa sprzedaży wierzytelności obejmująca portfel wierzytelności wraz z zabezpieczeniami.

W dniu 22 kwietnia 2014 roku umowa była aneksowana poprzez dołączenie od niej zaktualizowanej na dzień 31 marca 2014 roku listy wierzytelności. W załączniku do umowy pod pozycją 617 wskazano aktualne dane o zadłużeniu pozwanej.

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. prowadził przeciwko pozwanej postępowanie egzekucyjne przed komornikiem Sądu Rejonowego Zgierzu. Postanowieniem z dnia 4 maja 2015 roku postępowanie zostało umorzone na podstawie art. 825 § 1 k.p.c., wobec cofnięcia wniosku przez wierzyciela.

W świetle powyższych okoliczności faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że powództwo podlega oddaleniu z uwagi na podniesiony zarzut przedawnienia roszczeń powoda.

Pozwaną z (...) Bank SA z siedzibą w W. łączyła umowa kredytu bankowego. Zgodnie art. 69 ust.1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Wszystkie obligatoryjne elementy umowy zostały zachowane, co oznacza, że zawarta umowa była ważna i obowiązywała strony. Okoliczności związane z brakiem spłat rat kredytu i wypowiedzeniem umowy przez bank były między stronami niesporne.

Wypowiedzenie umowy nastąpiło pismem z dnia 16 lipca 2010 roku z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Zatem najdalej na koniec sierpnia 2010 roku umowa uległa rozwiązaniu. Od 1 września 2010 roku rozpoczął bieg termin przedawnienia. W sprawie na skutek umowy cesji wierzytelności zawartej pomiędzy bankiem a powodem, powód wstąpił w prawa wierzyciela.

Podstawę prawną działalności powoda stanowi art. 183 ustawy o funduszach inwestycyjnych z dnia 27 maja 2004 roku, w myśl którego fundusz inwestycyjny zamknięty może być utworzony jako fundusz sekurytyzacyjny dokonujący emisji certyfikatów inwestycyjnych w celu zgromadzenia środków na nabycie wierzytelności, w tym wierzytelności finansowanych ze środków publicznych w rozumieniu odrębnych przepisów, lub praw do świadczeń z tytułu określonych wierzytelności.

Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Nie ulega wątpliwości, że roszczenia z umowy kredytowej przedawniają się z upływem trzech lat. Bank jest instytucją prowadzącą działalność gospodarczą w zakresie udzielanych kredytów.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powyższe oznacza, że z dniem 31 sierpnia 2013 roku upłynął termin przedawnienia roszczenia. Powództwo w sprawie niniejszej zostało wytoczone w dniu 29 stycznia 2016 roku. Od daty rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia do chwili jego upływu, nie nastąpiła żadna czynność przerywająca bieg terminu przedawnienia.

W szczególności nie nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia na skutek, wystawienia na rzecz (...) Bank SA z siedzibą w W. bankowego tytułu egzekucyjnego, opatrzenia tego tytułu klauzulą wykonalności i wszczęcia na postawie wymienionego tytułu egzekucji przed komornikiem w Z.. Uzasadniając to stanowisko Sąd pierwszej instancji powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2014 roku w sprawie sygn. akt II CSK 196/14, (publ. L.), z którego wynika, że wniosek o wszczęcie egzekucji nie przerywa biegu przedawnienia, jeżeli komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela, który w toku tej egzekucji dokonał przelewu egzekwowanej wierzytelności. Art. 123 § 1 pkt 1 k.c. stanowi, że bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sadem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Powołany przepis nie określa przesłanek jakim powinna odpowiadać dana czynność, aby mogła skutecznie przerwać bieg terminu przedawnienia.

Nie ulega jednak wątpliwości, że chodzi tu o przedsięwziętą bezpośrednio we wskazanym w przepisie celu czynność nie kogokolwiek i przeciwko komukolwiek, ale czynność podjętą przez strony stosunku prawnego, leżącego u podstaw przedawniającego się roszczenia. Do przerwania biegu przedawnienia nie wystarczy identyczność wierzytelności, niezbędna jest identyczność osób na rzecz których/przeciwko którym dana czynność, obiektywnie zdolna do przerwania przedawnienia, została dokonana.

Czynnością przerywającą bieg przedawnienia przedsięwziętą w celu zaspokojenia roszczenia jest wniosek wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Czynnością taką jest też niewątpliwie wniosek o wszczęcie egzekucji. Jest to bowiem czynność zmierzająca bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywoła zatem skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym jednak o tyle o ile będzie pochodził od wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł egzekucyjny i na rzecz którego temu tytułowi została nadana klauzula wykonalności. Tak więc reguła ta stanowi stosowaną odpowiednio w postępowaniu egzekucyjnym, w związku ze specyfiką tego postępowania, zasadę konstruowaną w postępowaniu rozpoznawczym, że przerwanie przedawnienia następuje pomiędzy stronami postępowania o ile z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane/uprawnione.

W postępowaniu rozpoznawczym wyjątek od tej zasady tworzy art. 192 pkt 3 k.p.c. stanowiąc, że z chwilą doręczenia pozwu zbycie rzeczy lub prawa objętych sporem nie wpływa na dalszy bieg sprawy. Jeżeli więc w toku postępowania rozpoznawczego dojdzie do przelewu dochodzonej wierzytelności, przerwa biegu przedawnienia spowodowana złożeniem pozwu pozostaje skuteczna w stosunku do cesjonariusza choćby nie wstąpił do procesu w charakterze strony. Niestosowanie art. 192 pkt 3 k.p.c. w postępowaniu egzekucyjnym oznacza zatem, że jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego dojdzie do zawarcia umowy przelewu egzekwowanej wierzytelności to postępowanie egzekucyjne nie zmierza już do zaspokojenia wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł wykonawczy. Niemożność kontynuacji przez cesjonariusza toczącego się postępowania egzekucyjnego przedstawia się jako niewątpliwa, w tym postępowaniu wykluczone są bowiem przekształcenia podmiotowe, a następstwo prawne zaistniałe po wszczęciu egzekucji wymaga, z wyjątkami przewidzianymi w ustawie, nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c.

W związku z tym przyjmuje się, że nabywca wierzytelności, który przez umowę przelewu uzyskuje przecież jedynie prawo do wierzytelności objętej dotychczasowym tytułem wykonawczym, a nie uprawnienie do kontynuowania wszczętego wcześniej przez inny podmiot postępowania, powinien po uzyskaniu na swoją rzecz klauzuli wykonalności, wszcząć nowe postępowanie egzekucyjne.

Dodać w tym miejscu można, że nabywca wierzytelności nie będący bankiem powinien uzyskać sądowy tytuł egzekucyjny, a następnie klauzulę wykonalności, nadanie bowiem bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na rzecz nabywcy wierzytelności nie będącemu bankiem nie jest dopuszczalne.

Sąd Okręgowy podniósł, że z racji następstwa prawnego, o którym mowa, prawo stwierdzone w tytule egzekucyjnym na rzecz dotychczasowego wierzyciela wygasa wskutek przejścia na inny podmiot, a tym samym wygasa uprawnienie do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez pierwotny podmiot. Konkludując Sąd ten stwierdził, że skutki jakie wiązały się z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego odnoszą się do występujących w tym postępowaniu podmiotów i tytułu wykonawczego, na podstawie którego egzekucja była prowadzona. Cesjonariusz nie może korzystać z przerwy przedawnienia, jaką spowodował wniosek cedenta o wszczęcie egzekucji.

Sąd Okręgowy wskazał, że w okolicznościach faktycznych sprawy postępowanie egzekucyjne w związku z wnioskiem wierzyciela powołującego się na przelew wierzytelności zostało przez komornika umorzone, na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. Umorzenie postępowania kończy postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie dotychczasowego tytułu wykonawczego.

W sprawie po podniesieniu zrzutu przedawnienia, powód dodatkowo argumentował, że jest wierzycielem hipotecznym pozwanej. Podstawę prawną żądania w stosunku do wierzyciela rzeczowego stanowi art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece. Zgodnie z jego treścią w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości. Hipoteka na nieruchomości miała charakter hipoteki kaucyjnej, wobec tego, że stopa oprocentowania była zmienna.

Aktualnie hipoteka uregulowana jest jako prawo o jednolitej konstrukcji, opartej w głównej mierze na założeniach dotychczasowej hipoteki kaucyjnej. Ustawą z dnia 26 czerwca 2009 roku o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 131, poz. 1075), która weszła w życie w dniu 20 lutego 2011 roku, został zniesiony podział na hipotekę kaucyjną i hipotekę zwykłą. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy, do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia 6 lipca 1982 r. w nowym brzmieniu.

W przedmiotowej sprawie hipoteka kaucyjna została ustanowiona przed dniem 20 lutego 2011 roku, zatem zastosowanie do niej znajdują przepisy ustawy

o księgach wieczystych i hipotece w nowym brzmieniu, nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 roku. Podstawowym uprawnieniem wierzyciela z tytułu ustanowienia hipoteki jest prawo dochodzenia zaspokojenia z obciążonej nieruchomości, bez względu na to czyją stała się własnością i bez względu na to czy pomiędzy wierzycielem hipotecznym a dłużnikiem rzeczowym (właścicielem obciążonej nieruchomości) istnieje stosunek obligacyjny. Dłużnik rzeczowy może, ale nie musi być dłużnikiem osobistym z tytułu zabezpieczonej wierzytelności. Sens hipoteki wyraża się właśnie w tym, że jeżeli dłużnik osobisty nie spełnia należnego świadczenia pieniężnego wierzyciel może wszcząć egzekucję przeciwko dłużnikowi rzeczowemu. Przedtem powinien jednak uzyskać przeciwko niemu tytuł wykonawczy.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje, że na nieruchomości której właścicielem jest pozwana, ustanowiono hipotekę umowną kaucyjną jako zabezpieczenie wierzytelności i nastąpił wpis w akta księgi wieczystej nieruchomości. Dla realizacji odpowiedzialności dłużnika rzeczowego wystarczającą legitymacją wierzyciela jest zatem wpis hipoteki, bez potrzeby wykazania rzeczywistego istnienia zabezpieczonej wierzytelności.

Powództwo wierzyciela hipotecznego przeciwko właścicielowi obciążonej nieruchomości jest powództwem o zasądzenie świadczenia pieniężnego zarówno w przypadku, gdy jest on dłużnikiem osobistym, jak i wtedy, gdy odpowiada tylko rzeczowo. Sąd pierwszej instancji podniósł, że w sprawie to powód zdecydował o kształcie procesu i uznać należało iż dochodził należności od pozwanej jako dłużnika osobistego. Wskazanie w uzasadnieniu pozwu, że wierzytelność została zabezpieczona hipoteką, nie oznacza, że powyższe stanowiło podstawę żądania pozwu. Kształt zgłoszonego żądania, bez wskazania że żądana należność może być zaspokojona jedynie z nieruchomości, decyduje o uznaniu przez ten Sąd, że nie była objęta przedmiotem żądania powoda odpowiedzialność pozwanej jako dłużnika rzeczowego.

Zasądzenie sumy pieniężnej, która wprawdzie mieści się w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej podstawy faktycznej, stanowi orzeczenie ponad żądanie. Dochodzenie należności od dłużnika osobistego i rzeczowego stanowi dwie różne podstawy powództwa, choćby dłużnikiem była ta sama osoba. Z wymienionych względów nie mogła podlegać ocenie Sądu odpowiedzialność pozwanej jako dłużnika rzeczowego.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Okręgowy oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc.

Apelację od wyroku złożyła strona powodowa, zaskarżając go w całości i podniosła zarzuty naruszenia następujących przepisów prawa:

1. art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 509 § 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że aktualny wierzyciel - strona powodowa, po cesji wierzytelności, nie może powołać się na czynności przerywające bieg przedawnienia, podejmowane przez poprzedniego wierzyciela;
2. art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez ich zastosowanie i przyjęcie, że złożenie wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego zniweczyło skutki złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w zakresie przerwania biegu przedawnienia;

3. art. 117 § 2 k.c. poprzez jego zastosowanie i uznanie, że roszczenia strony powodowej są przedawnione i pozwana może skutecznie uchylić się od ich zaspokojenia;
4. art. 321 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że wydanie wyroku zasądającego kwotę mieszczącą się w sumach hipotek, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do obciążonej nieruchomości, byłoby orzekaniem co do przedmiotu, który nie jest objęty żądaniem strony powodowej;
5. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, skutkujące przyjęciem, że roszczenie dochodzone pozwem jest zabezpieczone wyłącznie hipoteką umowną kaucyjną, nie zaś hipoteką umowną zwykłą oraz hipoteką umowną kaucyjną;
6. art. 77 i art. 104 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu obowiązującym przed dniem 20 lutego 2011 r. poprzez ich niezastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy i przyjęcie, że podniesiony zarzut przedawnienia jest skuteczny co do całości roszczeń strony powodowej.

W oparciu o wyżej sformułowane zarzuty, strona skarżąca wniosła o zmianę poprzez zasądzenie na jej rzecz kwoty 174.822,67 złotych z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; ewentualnie o zasądzenie kwoty 158 945,42 zł z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności strony pozwanej do nieruchomości położonej w Z., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) oraz o zasądzenie na jej rzecz strony od strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację, pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów niepłatonej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając że nie została ona opłacona ani w całości, ani w części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej zasługiwała na uwzględnienie w znacznej części, choć nie ze wszystkimi argumentami w niej zawartymi należało się zgodzić.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że roszczenia strony powodowej są przedawnione. Wywody apelacji zmierzające do podważenia tego stanowiska nie mogły odnieść oczekiwanego skutku.

Zauważyć należy, że po stronie powodowej istniała wierzytelność przysługująca przeciwko pozwanej wynikająca z niespłacenia udzielonego jej kredytu hipotecznego przez (...) Bank SA z siedzibą w W.. Wypowiedzenie umowy przez bank nastąpiło pismem z dnia 16 lipca 2010 roku z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia, więc najdalej na koniec sierpnia 2010 roku umowa uległa rozwiązaniu, a od 1 września 2010 roku rozpoczął bieg termin przedawnienia, który upłynął z dniem 31 sierpnia 2013 roku. Powództwo w sprawie niniejszej zostało wytoczone w dniu 29 stycznia 2016 roku. Od daty rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia do chwili jego upływu, nie nastąpiła żadna czynność przerywająca bieg terminu przedawnienia. W szczególności nie nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia na skutek, wystawienia na rzecz (...) Bank SA z siedzibą w W. bankowego tytułu egzekucyjnego, opatrzenia tego tytułu klauzulą wykonalności i wszczęcia na podstawie wymienionego tytułu egzekucji przed komornikiem w Z..

Słusznie zatem Sąd pierwszej instancji przyznał rację pozwanej odnośnie przedawnienia się roszczenia o zapłatę tejże kwoty, albowiem zgodnie z art. 118 k.c. termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. Od daty rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia do chwili jego upływu, nie nastąpiła żadna czynność przerywająca bieg terminu przedawnienia. W szczególności nie nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia na skutek, wystawienia na rzecz (...) Bank SA z siedzibą w W. bankowego tytułu egzekucyjnego, opatrzenia tego tytułu klauzulą wykonalności i wszczęcia na podstawie wymienionego tytułu egzekucji

przed komornikiem w Z.. Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela przywołane przez Sąd I instancji orzecznictwo w szczególności uchwałę Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie sygn. akt III CZP 29/16, gdzie Sąd Najwyższy ponownie potwierdził, nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 kc).

Jednakże podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia, wbrew odmiennej ocenie Sądu Okręgowego, nie mógł prowadzić do obezwładnienia roszczenia strony powodowej. Dochodzona przez nią wierzytelność została bowiem zabezpieczona hipoteką zwykłą oraz kaucyjną na nieruchomości będącej własnością pozwanej.

Przepis art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. stanowi, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać dokładnie określone żądanie,

a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna. Stosownie zaś do treści art. 321 k.p.c. Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie.

W niniejszej sprawie nie można więc zgodzić się z Sądem Okręgowym, że rozstrzygnięcie w przedmiocie żądania powódki z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności strony pozwanej do nieruchomości byłoby wyrokowaniem ponad zgłoszone przez nią żądanie.

Zauważyć bowiem należy, że w odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa wskazała, iż należność dochodzona pozwem jest zabezpieczona hipoteką umowną zwykłą na kwotę 94.286,75 złotych oraz hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 66.000,73 złotych na nieruchomości położonej w Z., dla której Sąd Rejonowy prowadzi księgę wieczystą nr (...), wskazując jednocześnie, że zastosowanie znajdują tu przepisy art. 77 i art. 104 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu obowiązującym do dnia 20 lutego 2011 roku. Do akt sprawy złożony został również odpis zwykły księgi wieczystej, prowadzonej dla obciążonej hipotecznie nieruchomości, stanowiący w istocie potwierdzenie twierdzeń powódki o zabezpieczeniu spłaty zobowiązania hipoteką zwykłą i kaucyjną.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyjątkiem przepisów

o rozporządzaniu opróżnionym miejscem hipotecznym. Do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. To samo dotyczy hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

W okolicznościach sprawy zastosowany powinien zostać przepis art. 77 przywołanej ustawy w następującym brzmieniu (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r., nr 124, poz. 1361 ze zm.): „Przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczenia o odsetki”, a także przepis art. 104 o treści: „Hipoteka kaucyjna zabezpiecza odsetki oraz koszty postępowania mieszczące się w sumie wymienionej we wpisie hipoteki.”

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz na podstawie poczynionych ustaleń, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania,

że sformułowane przez powódkę żądanie o zasądzenie kwoty 158.945,42 złotych zasługiwało na uwzględnienie. Strona powodowa, składając pozew o zapłatę, opierała się bowiem zarówno na fakcie zawarcia umowy kredytu, jak i na fakcie ustanowienia hipotek na należącej do strony pozwanej nieruchomości.

Uznając zatem, że przedawnienie roszczeń nie wyłączyło odpowiedzialności pozwanej, a jedynie ograniczyło ją do obciążonej nieruchomości, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd drugiej instancji orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6 oraz § 10 ust. 1 pkt 2 i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804) i zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 6.193,50 tytułem zwrotu części kosztów postępowania.

Na podstawie § 4 ust. 1 - 3, § 8 pkt 6 oraz § 16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku

w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015, poz. 1801), Sąd Apelacyjny zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz pełnomocnika pozwanej kwotę 3.321 złotych brutto, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.